

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας
και Τουρισμού για τις προτάσεις νόμου του επισυνημένου παραρτήματος**

Παρόντες:

Ονούφριος Κουλλά, αναπλ. πρόεδρος Χρύσης Παντελίδης

Νίκος Σύκας Ηλίας Μυριάνθους

Κώστας Κώστα Μιχάλης Γιακουμή

Γιαννάκης Γαβριήλ Σταύρος Παπαδούρης

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε τις τέσσερις προτάσεις νόμου του επισυνημένου παραρτήματος σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Μαρτίου, 5 Απριλίου, 10, 17 και την 31^η Μαΐου 2022. Ειδικότερα, η πρώτη, η δεύτερη και η τρίτη πρόταση νόμου κατατέθηκαν στη Βουλή στις 10 Φεβρουαρίου 2022 από τους κ. Ηλία Μυριάνθους εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, Μάριο Μαυρίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και Αλέκο Τρυφωνίδη και Μιχάλη Γιακουμή εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης. Η τέταρτη πρόταση νόμου κατατέθηκε στη Βουλή στις 24 Φεβρουαρίου 2022 από τους κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη, Ονούφριο Κουλλά και Νίκο Σύκα εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και Χριστιάνα Ερωτοκρίτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Φορολογίας και της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών του ίδιου υπουργείου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, της Αρχής

Δημόσιας Εποπτείας Ελεγκτικού Επαγγέλματος, του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ) και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ.

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση ενώπιον της επιτροπής, παρευρέθηκαν επίσης και το μέλος της επιτροπής κ. Πανίκος Λεωνίδου και τα μη μέλη της επιτροπής κ. Μάριος Μαυρίδης και Χριστιάνα Ερωτοκρίτου.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου, όπως αυτή αρχικά είχε κατατεθεί στη Βουλή, είναι η τροποποίηση του περί Εταιρειών Νόμου, ώστε να απλοποιηθεί η διαδικασία ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων εταιρειών των οποίων το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τις επτακόσιες χιλιάδες ευρώ (€700.000) και το ένα εκατομμύριο ευρώ (€1.000.000), αντίστοιχα, μέσω της εφαρμογής εναλλακτικής διαδικασίας διαβεβαίωσης, η οποία υποχρεωτικά διεξάγεται από νόμιμο ελεγκτή ή νόμιμο ελεγκτικό γραφείο, καλούμενη ως «επισκόπηση». Σύμφωνα με την εν λόγω πρόταση νόμου, το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών δεν περιλαμβάνει τα έσοδα από ενοίκια, τους τόκους, τα μερίσματα, τα δικαιώματα και τα κέρδη ή ζημιές που είτε πραγματοποιήθηκαν είτε δεν έχουν πραγματοποιηθεί.

Σκοπός της δεύτερης και τρίτης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμου και του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου, αντίστοιχα, ώστε οι διατάξεις τους να εναρμονιστούν με την προτεινόμενη στην πρώτη πρόταση νόμου τροποποίηση του περί Εταιρειών Νόμου.

Σκοπός της τέταρτης πρότασης νόμου, όπως αυτή αρχικά είχε κατατεθεί στη Βουλή, είναι η τροποποίηση του περί Εταιρειών Νόμου, ώστε να απλοποιηθεί η διαδικασία ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων εταιρειών των οποίων το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών τους δεν υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες ευρώ (€200.000)

μέσω εφαρμογής εναλλακτικής διαδικασίας διαβεβαίωσης, η οποία υποχρεωτικά διεξάγεται από νόμιμο ελεγκτή ή νόμιμο ελεγκτικό γραφείο, καλούμενη ως «επισκόπηση». Σύμφωνα με την εν λόγω πρόταση νόμου, το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών περιλαμβάνει τα έσοδα από ενοίκια, τους τόκους, τα μερίσματα, τα δικαιώματα και τα κέρδη ή ζημιές που είτε πραγματοποιήθηκαν είτε δεν έχουν πραγματοποιηθεί.

Οι πιο πάνω προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, ώστε να μειωθεί αφενός ο διοικητικός φόρτος των πολύ μικρών επιχειρήσεων και αφετέρου να αντιμετωπιστεί πρακτικά το θέμα που αφορά στο πραγματικό κόστος που επωμίζονται οι εταιρείες και οι ελεγκτικοί οίκοι, λόγω της εργασίας που διενεργείται σήμερα σε σχέση με το πραγματικό όφελος που έχουν αμφότεροι.

Όλοι όσοι παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής συμφώνησαν με τη φιλοσοφία και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ενώπιον της επιτροπής, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου, επισήμανε ότι τα όρια όσον αφορά το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού των εταιρειών που θα επηρεαστούν από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις χρήζουν προσεκτικής μελέτης.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Φορολογίας δήλωσαν ότι η φορολόγηση στην Κύπρο στηρίζεται στα λογιστικά βιβλία και στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για σκοπούς επιβολής άμεσης και έμμεσης φορολογίας, εντούτοις, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης για μείωση του κόστους που επωμίζονται οι μικρές επιχειρήσεις, συμφώνησαν με τις επιδιώξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου. Παράλληλα, εισηγήθηκαν όπως το όριο όσον αφορά το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών καθοριστεί μεταξύ εκατό χιλιάδων ευρώ (€100.000) και διακοσίων χιλιάδων ευρώ

(€200.000). Όσον αφορά το όριο του συνόλου ισολογισμού, οι ίδιοι δήλωσαν ότι αυτό θα μπορούσε να καθοριστεί στις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000) έως και πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (€500.000).

Σημειώνεται ότι, κατόπιν αιτήματος της επιτροπής, το Τμήμα Φορολογίας κατέθεσε στατιστικά στοιχεία σε σχέση με τις εταιρείες που υπέβαλαν τις οικονομικές τους καταστάσεις ενώπιόν του για τα έτη 2017 και 2018 σωρευτικά, σε συνάρτηση με τα συνολικά εισοδήματα και το σύνολο των περιουσιακών τους στοιχείων, ώστε να δύναται να εξακριβωθεί ο αριθμός των εταιρειών οι οποίες θα επηρεαστούν από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επισήμανε ότι για τους σκοπούς της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουνίου 2013, που αφορά μεταξύ άλλων τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, «πολύ μικρή επιχείρηση», ορίζεται η εταιρεία η οποία πληροί δύο εκ των τριών ακόλουθων κριτηρίων: το σύνολο ισολογισμού της δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000), το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών της δεν υπερβαίνει τις επτακόσιες χιλιάδες ευρώ (€700.000) ή/και ο μέσος όρος απασχολούμενων της δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) άτομα.

Οι εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου εισηγήθηκαν όπως ορισμένες οντότητες οι οποίες αδειοδοτούνται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξαιρεθούν από την προτεινόμενη ρύθμιση, ανεξαρτήτως του κύκλου εργασιών τους, αναφέροντας ενδεικτικά τα ιδρύματα πληρωμών (payment institutions) και τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος (e-money institutions). Περαιτέρω, δήλωσαν ότι, σε περίπτωση ψήφισης των προτάσεων νόμου σε νόμους, οι οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας θα τροποποιηθούν ανάλογα. Ωστόσο, επισήμαναν ότι καμία εποπτική αρχή

δε δύναται να υποχρεώσει τους εποπτευόμενούς της να μην εφαρμόσουν αυστηρότερο έλεγχο.

Η εκπρόσωπος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου συμφώνησε με την πιο πάνω άποψη, ότι δε θα πρέπει να περιοριστεί η εξουσία της εν λόγω επιτροπής να απαιτεί την υποβολή ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων από τους εποπτευομένους της, ούτε και η εξουσία της σε σχέση με την αξιολόγηση των μετόχων των εποπτευομένων της, ήτοι των ιδιωτικών εταιρειών οι οποίες συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα σε εταιρείες που εποπτεύονται από αυτή.

Η εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών δήλωσε ότι, με βάση το άρθρο 394ΚΑ του περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου, οι εταιρείες ασφαλειομεσιτών οφείλουν να υποβάλλουν στον Έφορο Ασφαλίσεων τις ελεγμένες οικονομικές τους καταστάσεις.

Οι εκπρόσωποι της Αρχής Δημόσιας Εποπτείας Ελεγκτικού Επαγγέλματος δήλωσαν ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις το επίπεδο του ελέγχου των εταιρειών αναμένεται ότι θα βελτιωθεί, εφόσον θα επικεντρώνεται στις εταιρείες με σημαντική οικονομική δραστηριότητα. Παράλληλα, ανέφερε ότι η Κύπρος είναι η μόνη χώρα η οποία δεν έχει εφαρμόσει την απλοποιημένη μέθοδο ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών. Επιπροσθέτως, επισήμανε ότι, σε περίπτωση που η διαδικασία αυτή εποπτεύεται από την εν λόγω αρχή, η νομοθεσία που διέπει τις αρμοδιότητές της θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου εξέφρασε την άποψη ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις ο χρόνος ετοιμασίας ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών θα βελτιωθεί. Ωστόσο, επισήμανε ότι είναι αναγκαία η επανεξέταση των οδηγιών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, σύμφωνα με τις οποίες οι τράπεζες υποχρεώνονται να ζητούν από τις εταιρείες την υποβολή ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων για τα τρία προηγούμενα έτη.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ) εισηγήθηκαν αρχικά όπως από την υποχρέωση πλήρους ελέγχου των οικονομικών τους καταστάσεων εξαιρεθούν οι εταιρείες με κύκλο εργασιών και σύνολο ισολογισμού ύψους μέχρι εκατό πενήντα χιλιάδες ευρώ (€150.000) ή διακόσιες χιλιάδες ευρώ (€200.000), αντίστοιχα, εντούτοις συμφώνησαν με τα προτεινόμενα από το Τμήμα Φορολογίας όρια. Περαιτέρω, επισήμανε ότι, με βάση την Οδηγία 2013/34/ΕΕ, η δυνατότητα εφαρμογής της απλοποιημένης μεθόδου ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων παρέχεται ως δυνητική ευχέρεια στα κράτη μέλη να την εφαρμόσουν.

Οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ εισηγήθηκαν όπως σε πρώτο στάδιο η προτεινόμενη ρύθμιση εφαρμοστεί σε εταιρείες με χαμηλό κύκλο εργασιών και σύνολο ισολογισμού και στην πορεία τα συγκεκριμένα όρια να αναθεωρηθούν.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου και παράλληλα προέβη σε ορισμένες εισηγήσεις νομοτεχνικής φύσεως, για σκοπούς βελτίωσης των προνοιών των προτάσεων νόμου. Περαιτέρω, όπως επισήμανε, δεν επηρεάζεται η εξουσία οποιασδήποτε αρμόδιας εποπτικής αρχής να ζητεί ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Η εκπρόσωπος του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας ενημέρωσε την επιτροπή ότι ο αριθμός των εγγεγραμμένων εταιρειών στο μητρώο του Εφόρου Εταιρειών ανέρχεται στις εκατό ενενήντα επτά χιλιάδες οκτακόσιες δεκαπέντε (197 815), εκ των οποίων οι εβδομήντα οκτώ χιλιάδες (78 000) τελούν υπό διαδικασία διαγραφής από το μητρώο του Εφόρου Εταιρειών, η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη λόγω υποβολής σχετικής ένστασης στη διαγραφή τους.

Κατά τη συζήτηση, μέλη της επιτροπής τόνισαν ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν επηρεάζεται η εξουσία οποιασδήποτε εποπτικής αρχής να απαιτεί από τις

εποπτευόμενες εταιρείες της την προσκόμιση πλήρως ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων, εντούτοις επισήμαναν ότι η εν λόγω διακριτική ευχέρεια θα πρέπει να ασκείται στις περιπτώσεις που κρίνεται απολύτως αναγκαίο χωρίς να αποδυναμώνεται ο σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Στο πλαίσιο της όλης συζήτησης την επιτροπή απασχόλησε κυρίως ο καθορισμός των ορίων όσον αφορά το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού των εταιρειών των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις θα μπορούν να υπόκεινται σε απλοποιημένη διαδικασία ελέγχου, καθώς και κατά πόσο για σκοπούς υπολογισμού του ύψους του κύκλου εργασιών θα συνυπολογίζονται τα έσοδα από ενοίκια, τόκους, μερίσματα, δικαιώματα και κέρδη ή ζημιές που είτε πραγματοποιήθηκαν είτε δεν έχουν πραγματοποιηθεί.

Σημειώνεται ότι οι εισηγητές της πρώτης και τέταρτης πρότασης νόμου, λαμβάνοντας υπόψη την ταύτιση της φιλοσοφίας των εν λόγω προτάσεων νόμου, αποφάσισαν όπως ετοιμαστεί και προωθηθεί ενιαίο κείμενο αυτών, αφού πρώτα καθοριστούν από την επιτροπή τα πιο πάνω αναφερόμενα όρια.

Συναφώς, η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε στο πιο πάνω ενιαίο κείμενο να προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Τα όρια αναφορικά με το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού των εταιρειών των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις θα μπορούν να υπόκεινται σε απλοποιημένη διαδικασία ελέγχου να ανέρχονται σε διακόσιες χιλιάδες ευρώ (€200.000) και πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (€500.000), αντίστοιχα, επί δύο τουλάχιστον συνεχείς χρήσεις.
2. Η εξαίρεση από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις των εταιρειών οι οποίες υπόκεινται σε ρύθμιση και εποπτεία από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, από τον Έφορο Ασφαλίσεων και από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, καθώς και των

εταιρειών οι οποίες αποκτούν ή κατέχουν ειδική συμμετοχή στις υπό αναφορά εποπτευόμενες εταιρείες.

3. Το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών να περιλαμβάνει τα εισοδήματα από ενοίκια, τόκους, μερίσματα και δικαιώματα εκμετάλλευσης.
4. Σε περίπτωση που στην ετήσια έκθεση που υποβάλλεται από εταιρεία στον Έφορο Εταιρειών επισυνάπτονται οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν σε επισκόπηση, ο Έφορος Εταιρειών να καταχωρεί την ετήσια έκθεση χωρίς να ασκεί έλεγχο κατά πόσο το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού της εταιρείας υπερβαίνουν τα πιο πάνω αναφερόμενα όρια.
5. Η ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου καθορίζεται η 1^η Ιανουαρίου 2023 και οι πρόνοιές του θα εφαρμόζονται για τις οικονομικές καταστάσεις οι οποίες λήγουν την 31^η Δεκεμβρίου 2022 ή οποιαδήποτε άλλη μεταγενέστερη ημερομηνία.
6. Διαγραφή της πρόνοιας η οποία περιλαμβανόταν στις πιο πάνω προτάσεις νόμου και προβλέπει ότι τα όρια των κριτηρίων σχετικά με το σύνολο ισολογισμού και το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών προσαυξάνονται κατά είκοσι τοις εκατό (20%) σε συγκεκριμένες περιπτώσεις αναφορικά με συγκροτήματα εταιρειών.

Όσον αφορά την τρίτη πρόταση νόμου, η επιτροπή αποφάσισε όπως τροποποιήσει το κείμενο αυτής, ώστε να προβλέπεται ότι η πιο πάνω αναφερόμενη δυνατότητα υποβολής των οικονομικών καταστάσεων σε επισκόπηση ισχύει και για τα φυσικά πρόσωπα, νοουμένου ότι δεν υπάρχει υπέρβαση των πιο πάνω αναφερόμενων ορίων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά προτάσεων νόμου, όπως αυτές αναθεωρήθηκαν σύμφωνα με τα πιο πάνω, και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους.

7 Ιουνίου 2022

Αρ. Φακ.: 23.02.063.019-2022

23.02.063.021-2022

23.02.063.022-2022

23.02.063.024-2022

ΧΑ/ΧΜ/ΧΧ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2022.
2. Ο περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022.
3. Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022.
4. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2022.